

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonezi-ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fo-
gadhatók el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyiltér-
és felzárkások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitisor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Még egyszer az országos kiállításról.

Lapunk legközelebbi — folyó évi 35. — szá-
mában közöltük a budapesti országos kiállítás elnöke-
nek felhívását, mely közvetlenül „valamennyi gazda-
sági egyesülethez,“ de közvetve az egész közönséghez
intéztetett.

Maga az, hogy e felhívás közzététele szükségessé
vált, olyan elszomorítóan jellemzi hazai közönségünk
érdeklődésének mérveit e kiválóan nemzetiségi szem-
pontból nagy horderejű, s mondhatjuk, korszakot al-
kító esemény iránt, miszerint még leghizelgőbb jó
akarónk sem tudna elfogadható okot mentségünkre
találni, ha elfogulatlanul kellene megbírálania azon
figyelmet, melyet mi magyarak, saját első álta-
lános kiállításunk-, a közművelődésileg előre hala-
dott népek versenyében emez első fellépésünk sikere
iránt tanusítunk.

Mert az, hogy a külföld népei: francziák, lengyelek,
olaszok, németek és csehek, sőt még oroszok is tömegesen
látogatják Budapestet, közvetlen meggyőződést szer-
zendők arról, hogy egy ezred évig tartott harezai küz-
delemben elfogyott, századokig tartó szenvedések ál-
tal sújtott nép mily szorgalom és eszközök által vált
rövid néhány évtized alatt életerőssé azok közt, kiket
önvérvél védett mongol-, tatár- s török hadak pusztí-
tásaitól oly hosszú ideig. — csak egygyel több ok
bennünk felébreszteni a nemes önértzet!

S akiknek távolléte e kiállításról már feltűnővé
lett a nagy világ előtt is, azok mi vagyunk, mi a
büszke magyarok!

Valóban elszomorító jelenség!

Birtokos, földműves, iparos szája naponkint telve
panaszszal, hogy a föld hálátlanul fizeti verejtékeit,
— a munka fogy, nincs kelendőse az árunak, —
s mégis — — — távol marad a helytől, hol tapaszt-

talatokat gyűjtve, okulna, mint lehet kis helyen ok-
szerűen gazdálkodva értékesíteni erőt s anyagot, mint
lehet a kor izlését, üzleti szellemét ellesve, gazdagon
fizető piacot keresni s találni.

Ha semmi más, a közvetlen tapasztalat meggyőz-
het mindenkit arról, hogy a szűk körre szorult mun-
kásság, támogassa bár természetadta tehetség, egy-
oldalú marad, melyet tulszárnyalni fog a legelső, ki
tán kevesebb anyagi erővel, de annál jobb beosztással
műveli földjét, gyakorolja iparát.

A példáért ne menjünk valami messzire. — Van
megyénkben is gazdálkodó, ki 30—40 holdnyi terü-
leten oly eredményeket ér el, a minők után a nagyobb
birtoku hasztalan sovárog; — a másik, jövedelméhez
képest kicsinek látszó birtoka, minta-gazdaság, mely-
ben egy talpalattnyi tér sem hever, jövedelmez, mert
a gazdasági ismeretek mai színvonalán álló gyakorlat
szerint van berendezve. Így vagyunk iparunkkal is.
Ki nem zárkózott el a haladó kor szellemétől, ki ismeretei
körébe nemcsak az anyagot, s a napi szükségletek alakjait,
de az erők mikénti felhasználásának tudományát is magáé-
vá tette, a naponkint nemesedő izlés változatait figyelemmel
kísérni, s azt kihasználni tudja, annak lételét, boldogulását
sem időjárás, sem más külső okok — míg sorsának ura —
kérdésessé nem teheti. — Tudnánk e részben több élő
példára utalni; — az egyik szorgalmas látogatója volt a
kiállításoknak, s ma keresett távol vidékről is; —
a másik valódi művész a maga szakában, de ke-
vesen ismerik, mert a versenytől — okatlanul —
maig tartózkodott, — s valószínű, hogy tehetsége,
neve nyomtalanul fog elveszni a közönségesek tö-
megében.

Fájdalom azonban, hogy azon gazdálkodók és
iparosok száma, kik szakítva az ősi szokással, a

haladás útjára léptek, s hogy e haladáshoz szüksé-
ges ismereteket megszerezhessék, költséget és fáradsá-
got nem kimélve már rég szétnéztek a világban,
— azoknak száma aránylag igen kevés; de még saj-
nálatra méltóbb az, hogy a midőn saját közelünkben
nyílt meg a tér tapasztalatok gyűjtésére, még akkor
sem igyekeztünk a kedvező alkalmat megragadni,
kihasználni

Nem állítjuk, hogy egyesek nem járultak és nem
mennek jó példával elő; az is igaz, hogy alig pár
hóval előbb megtörtént körünkben a kezdeményezés,
de a nemes példának, a lelkesítő felhívásnak még
csak annyi eredménye sem volt, hogy legalább két-
háromszáz főre menő látogató került volna ki a méltán
iparosnak nevezett gazdag Gömörmegyéből.

Pedig a kiállítás sikerében, ha mindenünknek
saját dícsőségét — mint magyarét — látni joga van,
ugy a kedvezőtlen eredmény is mindannyiunk erkölcsi
szégyene lesz. Mert kiállításunk fontossága nem csak
abban áll, hogy jövedelme fedezze a rendezés költsé-
geit, hanem abban is, hogy általa, iparunk, kereske-
delmünk, földművelési rendszerünk, a külföld verse-
nyével mielőbb megküzdhetni elég erős legyen.

Egyéni és hazafiúi szempontból kell tehát köte-
lességünknek tartanunk a budapesti országos kiállítás
minél nagyobb tömegekben leendő megtekintését most,
midőn erre nézve ugy a kiállítás elnöksége, mint a
vasutak igazgatóságai lehetőleg kedvező alkalmat nyuj-
tanak ahoz, hogy e kötelességünknek csekély áldozat-
tal eleget tehesünk.

A felhívás megtörtént; most ragadják meg er-
kölcsei testületeink a kezdeményezést; ők rendelkez-
nek a legtöbb erővel arra, hogy népünk hazafias ele-
mét megnyerjék azon áldozathoz, mely kisebb, mint
a mennyit még kevésbé tehetősek is megragadni le-

T Á R C Z A.

A gazdagság is baj.

— Fővárosi életkép. —

Cserepy Kálmán nem az a szerencsés ember volt, ki
műiparos létére valami eredményt mutathatott volna fel, a
végzet szállt vele harezba s az egyetlen küzdelemben min-
dig ő volt a legyőzött.

Őnök bizonyára látták már t. olvasóink a kiállításán ezt
a furfangos szerkezetű alkotmányt, mely kívülről tekintve egy-
szerű ládának tűnik fel, de ajtaját megnyitva, látjuk, hogy a
rejtett fiókoknak tömkelegét képezi, melyben még az avatott
is csak igen nagy gonddal képes eligazodni. A különféle alaku,
kisebb nagyobb fiókok zárai oly furfangos kiszámítással készül-
tek, hogy ember legyen, aki főnnakadás nélkül megnyithatja,
még ha minden kulcsot is külön adnak kezébe.

Mert itt az asztalos és lakatos mesterség egymással
mintegy vetélkedve remekelt.

Évekig dolgozott Cserepy Kálmán ezen a szekrényen s
annyi pénzt költött rá, hogy a házbér fizetéséről már évek
óta megfeledezett. Most is, az évnegyed vége felé egészen
el volt merülve gondolataiba, melyekből egy napon házi urá-
nak, Csomor Béla urnak megjelenése riasztotta föl.

— Jó reggelt Cserepy ur, ime az ön nyugtája.

— Lehetséges volna Csomor ur, ön valóban pénzt ki-
vált tőlem?

— Bizonyára! Ma éppen három éve, hogy semmit sem
kaptam öntől.

— Három éve! Helyes! Lám, lám, hogy mulik az idő!

— Az idő mulik és nem kapok semmit.

— Mily szomorú év Csomor ur, a három utolsó!

— Tudom . . . Ön majd a felhőszakadást, majd a zá-
gábi földrengést hozta fel ürügyül . . .

— Valóban meg vagyok lepelve, hogy önt oly könnyel-
műen hallom beszélni ezekről a borzasztó szerencsétlenségekről.

— Az ördögbe is, itt a legfőbb ideje, hogy ennek vége
legyen.

— Teljesen osztom nézetét; valóban itt a legfőbb ideje,
hogy az ilyesmi megszűnjék. Magyarország lejtőre jutott, a
kereskedelem pang, az ipar . . .

— Az nekem mindegy. Ön nekem 600 frttal tartozik.

— Hatszáz frttal? hihetetlen!

— Igenis, hihetetlen! Fájdalom, gyöngéségem lehetővé
tette.

— Az Istenért. Csomor ur, ne nevezze gyöngéségnek a
legnemesebb önzéstelenséget!

— Pénzre van szükségem, 600 frtot nem talál az ember
az utcán.

— Fájdalom, önnek igaza van!

— Tán azt hiszi ön, hogy gyönyör az emberre pénzt
nem látni?

— Kinek mondja ön ezt? De a böles azért nem lázad
fel a végzet ellen. A gyönyör az élet kivételei közé tartozik.

— Egészen eltekintve ettől a 600 frttól . . .

— A böles tehát . . .

— . . . Mindenekelőtt fizesse ki a házbért.

— Mily tévedés, mennyi esalódás vár azokra, kik erre
az állápontra helyezkednek! Ellenkezőleg, a böles a nélkülö-
zésekhez szokjon, vesse meg a világnak hűü élvezeteit . . .

— Az általam követelt 600 frt . . .

— . . . semmi a lelki élvezethez képest, melyet ön oly
kevésé látszik becsülni. Az igazi boldogság a világ javairól
való lemondásban áll. Kövesse példámat Csomor ur, mond-
jon le . . .

— Mit? 600 forintról?

— Első sorban 600 forintjáról.

— Jól van! Bele egyezem!

— Komolyan?

— Komolyan. De . . .

— De?

— Ön azonnal ki fog költözni.

— Kiköltözni? . . . Én? . . . De miért? Hiszen igen meg-
vagyok elégedve s önnel szemben nem is panaszkodtam soha.

— Oh, ez sok!

— . . . Bár a lépcsőzet rosszul van világítva. A konyhá-
ban vízvezeték sincs. Ezenkívül nagyon kevés a lakó . . .

— Mióta ön itt lakik!

— Ez nem nagyon hizelgő reám nézve.

— Ön még engem is meg akar szoktatni házamból.

— Ön ki akar a házból tuszkolni? Epen akkor, midőn
egy műdarabot vagyok bevégzendő, mely bizonyára megnyeri
a műértők tetszését. Mit szól ön hozzá?

— . . . Hogy két órai időt engedek, a lakás kiürítésére.
Butorait elviheti ön. Tehát két óra alatt ki legyen a lakás
ürítve, különben bepörlöm önt.

— De gondolja meg, Csomor ur . . .

— 600 forint nem sok, hogy öntől szabaduljak.

— Ez a személyemre nézve kicsinylő megjegyzés nem
nélkülöz bizonyos észszerűséget, sőt arra bátorít, hogy öntől
25 forintot kérjek kölcsön.

— Megbolondult ön?

— Épen nem. Legalább 25 forintra van szükségem, hogy
kiköltözhessem. Gondolja meg ön: butor-kocsik, hordárok, bor-
raivalók stb., nekem pedig nincs egy garasom se.

— Igaz ez?

— Meglepi önt? Nézze meg alkotásaimat s kérdezze,
mily folytonos igazságtalanságok a végzet részéről . . .

— Megkapja még a 25 forintot is. Minden áldozatot
meghozok, hogy öntől szabaduljak.

— Köszönet, ezer köszönet, nagylelkű férfiú!

Két óra múlva Cserepy kiürítette a lakást.

Másnap Csomor ur, kinek, mellesleg mondva, vagy tizen-
két háza volt a városban, reggeli sétája alkalmával észrevette,
hogy az egyik ház kapujáról eltűnt a lakást hirdető ezédula.
Bement a házmesterhez.

— A negyedik emeleti lakás ki van adva, Gáspár?

— Igen is, Csomor ur s azt hiszem, dícselkedhetem vele.

— Ugy?

— Nem emeltem sok nehézséget, amint ön megparan-
cselta.

— Nagyon helyes; a lakó fél nem kívánt javításokat?

— Nem.

— Égy látszik, nem nagy igényei vannak. Mi ő tulaj-
donképen?

— Műasztalos.

— Hm? . . . Nyíltan szólva, nem szeretem az ily em-
bereket. Mi a neve?

— Ide adta névjegyét. Itt van:

Cserepy Kálmán, műasztalos.

— Már megint? dörgött Csomor ur.

Bibor vörös arczal sietett föl Csomor ur, egyszerre négy
lépcsőt is ugorva, a negyedik emeletre. Cserepy ur nyájas mo-
solylyal fogadta.

— Mily meglepetés, Csomor ur! Mily öröm, önt laká-
somban üdvözölhetnem! Midőn elváltunk, ön oly szomorúnak
látszott, hogy föltettem mikép kissé szórakoztatni fogom.

A szerencsétlen házi ur félajultan rogyott egy székre.
Ezuttal a műasztalos kiköltözése 120 frtjába került. Alább nem
akarta Cserepy megtenni.

Mondja aztán valaki, hogy néha a gazdagság nem jár bajjal.

Ozoray Árpád.

hetne, ha t. i. nemcsak szóval, de tettel is magyar-
nak vallja magát.

Iskola-szentelés.

A helybeli evangélikus nőleányiskola ünnepélyes fölavatása múlt vasárnapon történt, még pedig az egyháztanács határozatából a templomban azért, hogy itt az ünnepélyen mindenki résztvehessen. A kedvezőtlen idő dacára szép számmal összegyűlt hívek között, megjelent a helybeli főgymnasium tanári kara is, Baksay István igazgatóval.

A megelőző éneklés és liturgia után, az egyház lelkésze Glaufl Pál, a tamásfali leányok által virágfüzerekkel gyönyörűen feldíszített oltár elé lépett s elmondá a fölavató beszédet. A régi rozant iskolaépületre s az azzal kapcsolatos kedvezőtlen iskolai viszonyokra visszapillantva, az ünnepélyről azt mondá, hogy a szükségességgel gondjával megterhelt hosszú idő után egy vidám s örömdetes nap derült az egyházra; mert imé az Isten megsegítő kegyelme mellett, a város nagylelkűsége s a hívek áldozatkészségéből áll a díszes újemeletes leányiskola. Jelezé, hogy az egyháznak, a régi iskolához mérten ily imponans épület tervezésénél némilgy az az eszme volt az irányadója, hogy mert az iskola a templom mellett a legszentebb intézmény, azért az iskola legyen a templom mellett a legkiválóbb hajlék. Innen áttérve az iskola szent és megszentelt hivatásának a fejtegetésére, Mózes 2. könyve, 3. r. 5. v. „Oldale a te saruidat lábaidról, mert a föld melyen állasz, szent föld” — alapján beszédjének központján azon kérdést állítja föl: „Miért szent hely a z iskola?” Mire a felelet volt, hogy azért, mert az virágok s gyümölcsök teremtésének; veteményes kertje az igaz emberre növekedésnek, és szántóvető mezeje a valódi keresztyénné éredségnek. A beszéd után a Dobák János vezetése alatt álló énekkar gondosan betanult s összhangzatosan előadott műeneke hangzott föl; mire következett alkalmi ima s a gyülekezetre mondott áldással az ünnepély templomi része befejezést nyert.

Most a templomból kivonult gyülekezet az iskola helyiségeit lepte el, s a ki hozzáférhetett, az emelet nagyobb tantermében az énekkarnak „Erős vár a mi Istenünk” énekében gyönyörködött. Ennek elhangzása után Liszka József iskolai felügyelő a leányiskolát következő beszéddel adta át a nyilvános használatnak s a tanító testületnek:

„Igen tisztelt gyülekezet! A tudomány a lélek virága! mint a költők mondják, s a mai kor, habár még nem nevezhető virág-korszaknak, jelszava minden téren és tekintetben a tudomány! — p. u. szerény viszonyainkra alkalmazott értelemben „tudományos alapra fektetni a kis- vagy házi-ipart.”

A női eszményített alakjában lelkünk jobb felének nevezük, eszmeköre, vagyai, szóval műveltségének minősége adja meg a családi tűzhely boldogságát, az első irányt gyermekeink nevelésére; tehát okvetlen kell, hogy a jobbik felünk ne csak testben, de a tudomány őket illető ágában és házi-iparban is felvirágozzék.

Mindezeket tudva és átérve, hozzáfogtunk a körülményekhez képest csaknem Titáni munkához, hogy e hajlékot fel-emelhessük. És áll a ház! rokonok jó barátok, ismerősök mind eljöttek vállvetve segítséget hozni, s bár terhelkek megrakottan; de áll a ház! s a siker, melynek küzdelmeinket meg kell koronáznunk, — most már egyedül tanítóink kezében van letéve.

Az imént hallott magasztos hangok bátorító befolyása alatt adom át tehát a tanulmányoknak szentelt ez új hajlékot, és tanulni vágyó leány-gyermekeink csoportját az egyenként tisztelt tanító ur és tanítóink kezébe, ohaj és vágy kíséretében: ohajva az ernyedetlen szorgalmas munkásságot, vágyva a sikert! Hogy e leány-gyermekek korszerű kiképzésére egyenként és összesített erővel működve, a jövő nemzedéknek valóban test- és lélekben viruló nőket neveljenek.

Oh neveljék e kisdud csoportot szerény munkás honleányokká! a leány-gyermekek legfőbb ékessége: vallásosság, hazaszeretet és közügyek iránt lángoló szívjóságban.

Maguknak pedig, mint a szél-vihartól hányatott sajkás, küzdelmeik árán e hajlékban egy enyhe révpártot leve, úgy az egyház, mint önön boldogságuk tudatában, biztos és magaslatos munkakört és állandó békességet szerezzenek!

A mely hatást keltett beszédre lelkes éljenzés felelt, melyből jórész illetve a derék felügyelő, ki az új leányiskola létesítése körül első sorban s kiválóan buzgólkodott.

Az ekként lefolyt ünnepélyt, az ily alkalmakkor szokásos dísz-ebéd helyett a „Rózsa” vendéglő nagy termében d. u. 3 órakor, az a végből alakult férfi-bizottság által, a leányiskola javára tombolával s buffet-vel összekötve rendezett táncmulatság követte. Ezen mulatság eleintén nagyobb arányokban tervezetett, de mennyiben a buffet ellátására az egyház női kértettek fel, kik ennek folytán kebelökből már a végrehajtó-bizottságot is megalkotították; de ez a megválasztott időpontot ilyen célra kedvezőtlennek látva, további működését felfüggeszté s a buffet helyett november hó végén egy közvacsora rendezését határozta el. A férfi-bizottság azonban, amár teljes megnyugvással meghódolt ez indokolt elhatározás előtt; a maga részéről, a már minden irányban megtett s köztudomásúvá vált előkészületek miatt, az elhalasztásra többé nem is gondolhatott. A mulatság tehát szerényebb körben ugyan, de megtörtént, még pedig senkitől sem várt szép eredményel és sikerrel. Az utcai sár, s az eső meg-megújuló permetezése elzárta ugyan az ily mulatságok legkedvezőbb helyét, a „Széchenyi-kertet,” s a már e miatt is megrikult közönséget a „Rózsa” termébe szorította; mindamellét a mulatság itt is csakhamar a vidám jókedvtől pezsgő, fesztelenné népmulatság színezetét öltötte magára.

A vidám hangulat fokozásához nagyban hozzájárult a tombola, melynek sikereért az érdemkoszoru, az ily dolgok nagymesterét, s fáradhatlan vezérét Fabry János tanárt illeti meg, irigylendő táborkarával, a tombola-jegyeket árusítani sziveskedett hölgyekkel együtt. Az első tombolára kitűzött főnyereményért, a Sandy Gyula által festett, a helybeli felső malomot ábrázoló, pompás aranykeretbe foglalt nagy képért egyszerre ketten jelentkeztek u. m. dr. Trajtler Istvánné és Trubint Lukácsné, kik közül a sors az értékes nyereményt az utóbbinak ítélte oda.

A tombola után ismét megkezdődött a tánc, s megnépesültek a terített asztalok, hova a pompás kassai sódort, az italok közül pedig kivált a Liszka József által ajánlott száz palack almágyit, Jenes Jolán és Stiernberg Katinka

tanítóó kisasszonyok s Prunyi Ida urölgy, alig győzték felszolgálni.

A csupán ezen délután rövid folyamira tervezett mulatság egészen éjféli utáni 2 óráig nyulott s bizonyára mindenkit kielégített.

Az állatkiállítások és mezőgazdaságunk.

Az utóbbi évek — úgy völkük — nem tartoznak azok közé, melyek tapasztalatai mezőgazdaságunk kárba fognak veszni. Ezen évek bizonyították be azt, hogy azoknak, a kik a mezőgazdaságban a termelésnek többoldalúvá tételét ajánlják, bizonyára igazságuk van; igazságuk van azoknak különösen, a kik az állattenyésztés előterbe helyezését minden lehető eszközzel előmozdítani törekedtek; akik az ez irányban való cskészerű kezelés igényét hirdetik. Az utóbbi években az állattenyésztés körében találkozott egyes ágazat, melynél időlegesen igen nagy áresőkkenés mutatkozott, de látjuk azt, hogy ezen áresőkkenés nem volt tartós, hogy újból javulás mutatkozik és hogy az állatoknak termelési költségei, különösen ha a hizlalásnál az általuk fogyasztott gabonamétek értékét vesszük, még a nyomott árak mellett is, a gazda nagyobb veszteségtől óva van.

Ezen szempontokból, de azon szempontokból is, hogy a termelés által a talajból kivontakat vissza pótolhassuk, hogy ne merítsük ki azon forrást, melytől lételünk függ, tudniillik a talaj termőerejét: szükséges, hogy az állattenyésztésre kiváló gondot fordítva, annak szakértelmét lehetőleg magunkévá tegyük.

Az állattenyésztésben való könnyebb haladás, a biztosabb siker egyik alapfeltétele: az állattismeret. Ezt az tenyésztő csak ott szeresheti meg, a hol módjában áll kellő összehasonlításokat tehetni, a hol sok egymástól eltérő, de egyuttal sok egymáshoz hasonló, vagyis egy fajtához tartozó állat áll egyutt, a melyeket összehasonlítva, következtetést vonhat azon tendéket illetőleg, a melyekkel saját tenyésztet előbbre viheti: végre a hol anyagot kereshet ki magának, a mely anyaggal a netalán tenyésztésben levő hiányokat kiegyenlítheti és elenyésztetheti.

Ilyen alkalma kínálkozik vásárokon, de különösen olyan kiállításokon, a melyeken tenyészanyag és talán már a piacra készített állatok — melyek különböző fajtákhöz tartoznak — mutattnak be az érdeklődő közönségnek.

Nagy kiállítások, melyek távol vidékekről látogattatnak, melyek a jellegek különfélesége által tűnnek ki, erre leginkább alkalmasak. Csak az az egy baj van, hogy ilyen kiállítások, a tenyészanyagok ily tanulságos gyűjteményei, ritkábban rendeztetnek és így csak szórányosan juthat a gazda azon helyzetbe, hogy ilyen tárlatokon ismereteit gazdagítsa, a tenyészésben való hiányok elenyésztésére szükséges, mondjuk javító egyedeket magának megszerezhesse.

A magyar gazdának jelenleg kínálkozik ily alkalma. Budapestben szeptember 1-én nyitlak meg a nagy nemzetközi állattárlatok, és alig hisszük, hogy ezekhez hasonló, ily gazdagok, ennyire látogattak pár évtized alatt újból rendezhetők legyenek. Megnyilt szeptember 1-én a tenyész-szarvasmarhák kiállítása, a kiállítási területen, a városligetben. Látható 1200 darab tenyészmarha, köztük 500-nál több a legkifünőbb gulyából való hazai marha. Megkeresték ezen tárlatot a külföldiek is és általuk hozott jeles csapatok, erős versenyzők lesznek hazánk legjobb nyugoti vörrel foglalkozó tenyészeteinek.

Közbányán ugyanazon napon nyitlak meg a nemzetközi sertés-kiállítás, melyben hazánk legjobb konditól versenyez a tenyészanyag; ott látható ugyanekkor a mintahizlalásban egy kísérleti csoport 4500 darabban, melyek versenyeznek: melyik tenyésztet állatai értékesítik legjobban a nekik adott eleséget? Végre láthatók ott hazánk legjobb piacán: Közbányán szokásos árak, tudniillik az ország különböző vidékein tenyészett és hizlalt, részben pedig a közbányai piacra hizlalt és aprított állatok — körülbelül 50.000 darab — melyek, azt hisszük eddig még sehol a világon ilyen tömegesen be nem mutatott anyagot fognak szolgáltatni a tanulmányra. Fölvívjuk ezen tárlatokra hazai mezőgazdánk figyelmét.

Mint ezen ügy mükasai és iránta érdeklődők, ajánljuk ezen állattárlatokat; kérjük közdatársainkat: ne mulasszák el ezen alkalmat, mely nem igen tér többé vissza, látogassák meg ezen tárlatot, használják fel azon tanulságokat, melyeket ezen tárlatokon merithetni; fegyverkezzenek ott, hogy mint erős közdők álljanak azon versenybe, melybe forgalmi hálozatunk kifejlődése által jutottunk, s melyben csak úgy tudunk helyt állani, ha szakértelem tekintetében nem maradunk mögötte azoknak, a kik nálunknál a piacokhoz közelebb esnek, vagy pedig a kik nálunknál olesőbban képesek termelni.

Reméljük, hogy figyelmeltetésünk nem hangzik el; hisszük, hogy mezőgazdánk saját érdekükben is, de azért is, hogy azoknak — kik ezen tárlatok létesítésén fáradoztak és csak azért rendezték, hogy azok mezőgazdaságunk hasznára váljanak. — ezen önzetlen fáradozásaikat és buzgólkodásukat a kiállításnak tömeges látogattásk által erkölcsileg megfogják jutalmazni.

Tormay Béla.

A közönség köréből.)*

T. Szerkesztő ur! A „Gömör-Kishont” ez évi 13. és 34. számában közzétett szerény felszólalásomra polgármesterünk „felelni” sziveskedett.

Felreértett szavaim helyreigazíthatása céljából adon helyet, kérem, a jelen soroknak is.

A hivatalos válasz így felelt: „hogy minden ügyet 70 példányban „leírassak” s előre kiküldöz-zem, még gondolatnak is „ferde.”

Nem ezt mondtam! Szórol-szóra ismétlem saját szavaimat. A 13. számban vhatóságunkhoz ezen kérdést intéztem: „nem látja e szükségét annak, hogy a megye példája nyomán „a közgyűlés napját” és „tárgysorozatot” képviselő testületünk tagjaival kissé korábban s „külön meghívón” közölje? A 34. számban pedig bátorítottam a polgármester úrtól csak ennyit kérni: „a meghívók” és „tárgysorozat” példányainak szabályszerű kiosztása meg-fog-e történni a jövőben, vagy pedig szükséges leendő a további figyelmeztetés? E kérdés s az erre adott felelet egymástól oly messze áll, mint akár Budapesttől Piripócs.

*) E rovat alatt a közérdekű felszólalásokat díjta'anal közöljük, de felelősséggel a beküldő tartozik.

Ahoz, hogy tisztelt polgármesterünk miként vélekedik a közérdekű dolgoknak nyilvánosság elé hozatala felől, s „minő egyéb okai vannak — ez ügyben — a bővebb magyarázat megtagadásában,” állása iránt érzett tiszteletem tiltván — megjegyzést füzni nem kívánok, — de azt tudom, hogy Budapesttől Piripócsig nem létezik hatóság, mely közérdekű dolgoknak nyilvános megbeszélése ellen alapos kifogással élhetne.

Egyébiránt szavaimnak szándékos elferdítése ellen tiltakozom annál inkább, mert szándékom még más esetekben is nyilvános felszólalást kockáztatni.

Az a bizonyos városi képviselő.

Tek. Szerkesztőség! A városházán, egy bizonyos ügy hó — és mily állapotban leledzése után tudakozódtam közelebb a segédszemélyzet irodájában, hol minden további szó nélkül utasítottam, hogy olvassam el az ajtóra kiszögeezett rendeletet, mely a belső oldalon ékeskedik. — (mert a külső világosság megártana szegénynek.) Olvasom: 1. . . 2. . . 3. . . 4. . . Helyes, rendén van, ha szükségét látták. Tovább: 5-ik pont: „Az irodai személyzet részéről tájékoztató utmutatások stb. stb. tiltatik.” (?) 7-ik pont: „Pénzt vagy pénzürtéket az iroda személyzete magánál nem tarthat” stb. Megvallom, nem tudom megérteni, hogy minő tájékoztató utmutatásokról és mifele pénzürtékről szól a fentisített rendelet? Ellenben tudom azt, hogy a segédhivatal egyik rendeltetése épen az — legalább más helybeli hatóságnál — hogy a feleknek ügyök kezelés szerinti állásáról tájékoztatást nyujtsanak, és még sehol másutt nem lett eltiltva, hogy a kezelő személyzet zsebében esetleg pénz vagy óra figyeljen. Mindez olyan homályos, hogy magyarázatra szorul. Egy pótló rendelet, természetesen mindig csak belül, talán felvilágosítaná a közönséget arról, hogy ha netalántán az urakkal találkozi bármi okból szerencséje nem lehetne, miért kell ismételve az irodába fáradnia, olyan felvilágosításért, a mi elvégre hivatalos titkok egyáltalában nem képezhet?

Egy idegen.

Rimaszombat, 1885. szept. 4.

A helybeli külső vásártéren valami komédiás mutatványait feleségem s két nő vendége mult hó 30-ik napján esti 7 órakor megszemlélni ohajtván, noha belépti jegyük volt, rendőrségünk egyik közege őket onnan eltiltotta, nemcsak, sőt egyiknek karját megragadva, erőszakosan távolította el a bejáratól, e szavak kíséretében: „Ki, ki innen, ide most nem szabad bemenniök, a jegyüért megfizeték én!” Az ebből támadt szóváltás alatt azonban egy kis számú társaság lépett ki ugyanazon helyiségből, s mikor az említett ezen szavakkal fordult a megbántott nőkhöz: „Most már nem bánom, ha reggelig nézik is!” Ez esetnél személyesen nem lévén jelen, emberemtől viseleté iránt felvilágosítást nem kérhettem, de miután annak igen sok tanuja volt, nőm, vendégeim és állásom iránti kötelességemnek tartom itt, a nyilvánosság előtt kérdezni ama rendőri közeget: mivel indokolhatja e — tisztességes nőekkel szemben minden körülmények közt minősíthetlen — fellépését? Adandó feleletétől természet függővé, hogy e sértést hozzá illő módon toroljam-e meg uri személyen.

Egy hivatalnok.

Meghívó.

A „Gömörmezei általános tanító-egylet” választmánya folyó hó 14-én délelőt 10 órakor Nagy-röczen, a polgári-iskola tanástermében tartja évszázó ülést, melyre a választmány t. tagjai tisztelettel meghívatnak.

Tárgysorozat: 1. Főjegyzői jelentés. — 2. Intézkedés az országos kiállításra szerzett tapasztalatok összegyűjtése tárgyában. — 3. A jövő évi munka-program megállapítása. — 4. Pénztárnoki előterjesztés és pénztárvizsgálat. — 5. Könyvtárnoki jelentés. — 6. A pályamunka megbirálása. — 7. Indítványok.

Nagy-Röcze, 1885. szept. 3. Rőcsey István, elnök.

Meghívó.

A nagy nyári munkaidő elmúlt, az 1884. évi három éves országgyűlés második ülészakának megnyitása előttünk áll. Nem hagyhatom el a kerületet a nélkül, hogy az első ülészak működéséről számot ne adjak. E célból f. évi szeptember hó 17-én Putnokon a „Vám” vendéglőben — ugyanazon hó 18-án Tornallyán a „Nagy” vendéglőben mindkét helyen délután 2 órakor fogom beszámoló beszédemet megtartani, hova és a mikorra a tisztelt választókat egész tisztelettel ezennel meghívom.

Kelt Fügében, 1885. szept. 1. Hevessy Benedek

Hírek és vegyesek.

Kérelem. Lapunk kiadó-hivatala azon olvasóinkhoz, kik az előfizetési összegekkel hátralékban maradtak, a mult hó közepe táján külön megkeresést intézett hátralékaik beküldése iránt. — Kénytelenek vagyunk e kérelmet megújítani, s kérni t. olvasóinkat, miszerint méltányolva kiadónk eddig tanusított váratkozó magatartását, sziveskedjenek tartozásában maradt összegeiket mielőbb kezéhez juttatni.

A közigazgatási bizottság legközelebb jövő ülése e hó 14. napján (hétfőn) fog megtartatni.

Egyházi felügyelő választása. A helybeli evang. egyház augusztus 30-án tartott közgyűlésében, néhai dr. Patzek Mór helyére Hamaliár Károly eddigi másodfelügyelőt választotta meg egyhangulag s nagy lelkesedéssel felügyelőjévé. A közbizalom e díszes polezán őszinte örömmel üdvözlöjük az érdemes férfit.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai evang. egyházkerület ez évi közgyűlését Eperjesen f. hó 7-én s következő napján tartja. A közgyűlést megelőző napon az ottani ös collegium visszaszerzésének száz éves jubileuma ünnepeltetik. Városunkból oda utaztak: Szontagh Bertalan alispán ur, mint esperességi felügyelő és Marton János ügyvéd ur, mint egyházkerületi jegyző.

Gyászjelentés. Özv. Kriston Györgyné, Kriston Amália, gyermekei: Boriska, Lajos, László, József és Jolán nevében, — Kriston Judit özv. Lőrinczi Endréné gyermekeivel, — Kriston Amália özv. Kriston Ignác né gyermekeivel, — Kriston László nevével Máriaassz. Idával, — Tomcsányi József nevével s gyermekeivel, a számos rokonok részéről is fájdalomtelt szívekkel Kriston Györgyné Pelsőzón, folyó 1885. évi szeptember 2-án, élete 48-ik évében, szívszélhűdés következtében hirtelen történt gyász kimúltát. Hült tetemei folyó hó 4-én, d. u. 3 órakor fogtak a pelsőzei sírkertben az örök nyugalomnak átadni. Béke lengjen porai felett!

Halálozás. Andrik Sámuelné, tamásfalvai bíró még ifju neje, szül. Huszárk Zsuzsanna, hosszú kínos szenvedés után regnapelőtt reggel elhunyt. Bánatos férjét, s egy kiskoru leány gyermekét hagyott maga után. Nemesak a község, de városunk főleg iparos lakosai közül is igen sokan kísérték ki a derek nő földi részeit az örök nyugalom helyére. Piheujen háborítlanul!

Fercso bácsi. Valami 30 évvel ezelőtt egy 26 éves „czigány” érkezett Gömörbe, hogy meghódítsa hegedűjével a „kurezők” és murányi Vénusok unckáit. Nem nagy fáradságába került, mert ha megszólalt hangszerével kezdett sugdosni, midőn „száraz fájat” kényszerítette hurjai által nyögni emésztő honfű terhe alatt, avagy riadóztatta a remény kódében lebeggett diadal képe elé, vagy midőn az ifju szív érzelmének adott majd bánatos, majd enyelgő hangokat: akkor deli alakja még magasabb, tüzszemeinek fénye még lobogóbb lett, — s míg egyszerű keblén ilyenkor egy-egy büszke ösnek utóda zokogott másként el nem mondható fájdalom miatt, a zenész férfiasan szép arcán ott lebegett a jóságos mosoly biztatóan: „Meg virrad még valaha . . .” E korból sokan ismerték őt, akik emlékeznek arra, „hogy a biblyoni vizeknél ültünk.” E muzsikust, már mint megtört öreget, a jó Danko Ferenczet helyezték e hó 2. napján örök nyugalomra olyan részvét között, mely méltóan igazolta, hogy egyszerű helyen is közbecsülést vihathat ki magának az, ki megőrzí jelleme tisztaságát, szíve nemesebb hajlamait. Es Danko csakugyan kedvence volt közönségünknek, nemcsak az élvezetért, melyet — míg maga vezette zenekarát — hegedűjével nyújtott hallgatóinak, de szeretetre méltó szerény modoraért is, melyhez még dal s poháreség közt sem vált hűtelenné. Mint családtagja példás türelemmel küzdött sok tagu családjáért gyakran nehéz viszonyok között. Kilencz gyermeket nevelt föl tisztességesen, s mindegyiknek szívbe oltá a jónak szeretetét, de közülök öten már megelöztek. Koporsóját, zokogó özvegyét és serdült leányát a losonczy pályatársak gyász zenéjének hangjai mellett igen nagy számu. leginkább férfi közönség kísérte ki a sírhoz, mely mellett felhangzott, mintegy fájdalmas bucsuzól, az elhunyt kedves dala: „Lelhullott a rezzó nyárfa ezüstszínű levele.” Es csakugyan, néhány percz múlva ott repkedtek azok a ráborult sírhalmok felett, talán hogy megsugják az alatt aluvónak „Ismét találkozunk!”

Nyugdíjaztatás. Jujan Mihály adópénztárnok ur, ki hivatali pontosságáról városunkban is általánosan ismeretes, 40 évi szolgálat után, saját kérelmére, megérdemelt nyugalmi állapotban helyeztetett, még pedig teljes fizetéssel, a nélkül azonban, hogy érdemei egyuttal valami különösebb elismerésben részesültek volna. — Ugy véljük, a kötelességek hű teljesítésének tudata fényesebben diszít belül, mint holmi esesebecse kívül: egyébiránt az is lehet, hogy „a mi halad, nem marad.”

Czempa János polgártársunkat, kit pár hóval előbb szállítottak gyógykezelés végett a lipótmezei tébolydába, családja hazahozta, s a helybeli kórházba helyezte el.

A hol a tett beszél. Ilyen cím alatt közöltük pár héttel ezelőtt, hogy Rimabrézón magyar nyelven tartatott isteni tisztelet. Ez esethez hasonló jutott tudomásunkra Felső-Pokorágyról, hol a mult hó 30. napján, az egészen tót születésű, de hazafias érzelmű nép örömeire, magyarul tartott szónoklatot az ottani lelkész, nt. Hűvössy Lajos ur, még pedig a rendesen sokkal nagyobb számmal jelen volt hívek előtt olyan eredménnyel, hogy ezen eset, a nép ohajtásához képest ezentul gyakrabban lesz ismételtető. Ez a község és lelkész megérdemli, hogy szívből kiáltunk feléjük „éljenek!”

Országos vásár lesz szerdán, szeptember 9-én Feleden. **Szivtelen tréfa** áldozatává lett pár nappal ezelőtt a tamásfalvai káposzta pástör, névszerint Kojnok János, kivel az történt, hogy esős kunyhója e hó elsején leégett, s erről valamelyik rossz lelkű suhanez, azon valótlan hozzáadással értesítette, hogy oda égett felesége is; a szegény embert e rémhírre oly rohamos ideg görcsök fogták elő, hogy másnapon kiszendvedt.

Tanintézetünkben ismét kezdetét vette a zsbibongó élet. A beiratások folynak erősen, s utczánk ugyancsak élénkülnek az apróbb növendékek csoportjai által, míg a nagyobb tanulók egész komolyan tartanak a sétahelyeken tanácskozásokat a felett, hogy a „szoktató” napokat miképen tegyék magukra nézve mulatságosakká. Reméljük, hogy nem feledik kötelességeiket sem.

Tüzereink s a 25. számú (br. Pürker ről nevezett) gyalogrezd Losonezon és Besztercebányán állomásozó századai — mint értesültünk — e hó 8. és 9-ik napján fogtak a kassai hadgyakorlatokból hazatérni s illetőleg városunkon átvonulni. A tüzéség kedden a gyalogság szerdán érkezik, s az utóbbi rövid pihenés után folytatja útját még azon a napon.

Tüzeset volt Zeherjén e hó 2-ik napján reggeli 6 órakor. Hanez János volt községi bakter háza lett hamuvá melléképületeivel s az abban felhalmozott terményekkel együtt. A tüzet, egy három éves, felügyelet nélkül hagyott gyermek gerjesztette. — Ugyanez nap Tót-Hegymegen Alitisz Pál földbírtokosnál is nagy tűz volt, mely az összes gazdasági épületeket, a benne levő termény és gazdasági eszközökkel együtt elpusztította. A tűz keletkezésének oka eddig még ismeretlen.

Távirataink kézbesítése körüli késedelmezés miatt panaszról értesültünk. Ugy véljük, ennek pusztá felemlítése is elegendő arra, hogy az illető hivatal kezelője kissé nagyobb figyelembe részesítse azon intézményt, melynek célját éppen a tudósítások gyors közvetítése képezi.

Uj könyvnyomda állítottatott fel megyénkben, Putnokon. Tulajdonosa „Dr. Altman”-nak nevezi magát, de termékei, amint erről a kezünkbe jutott példány tanuskodik, annyira kezdetlegesek, hogy „üzlete” bajosan fizeti ki magát, ha csak nem igyekszik a közönség mai igényei kielégítésére kissé több gondot fordítani.

Hétszeres gyilkosság. Csak most jöttek nyilvánosságra annak a hétszeres rablógyilkosságnak a részletei, melyet a mult hó 18-án a Tluste és Buceacz között levő glembokai koresmában elkövettek. A gyilkosok áldozatai: Roller Mechel bérlo, neje Golde, leánya Perle, fia Mortko, Roller, unokahuga Haller és szolgálja Baran; Roller ifjabbik fia nehéz sérülést szenvedett és állapota reménytelen. A fenti napon éjféltájban a padláson át két álarozos paraszt hatolt a koresmába, s a zsidó koresmárost, ennek nejét, két fiát és leányát alvás közben megrohanták és késekkel meggyilkolták. A legifjabb gyermeket felébresztette a halállal küzdő szüleinek rémületes sikoltása, s a pinczébe akart menekülni, de a rablók utána siettek és a pinczéban agyonütötték. — Csupán a meggyilkolt zsidó egyik leányának sikerült sajtáságos módon megmegekülni; az ágytakaró alá bujt és tudva azt, hogy az övét nem mentheti meg, nem is kiáltott segítségért, úgy, hogy a gyilkosok észre se vették. Mikor a gyilkosok a gyermek után siettek, kimenekült csupán egy ingben és alsó szoknyában, s a kertben elrejtőzött: az ágyat, a melyben feküdt, előbb rendbe hozta, úgy, hogy semmi sem volt észrevehető. A parasztok, miután a gyermeket a pinczéban meggyilkolták, visszatértek, és a rablókhoz fogtak. Mikor nappalodni kezdett, a leány, ki a gyilkosokban egy szomszéd falu lakóit ismerte föl, Buceacsba ment és ott elmondta a csendöröknek a rémitő esetet. A csendörök azonnal elindultak a jelzett faluba, hol alva találták a két parasztot; a csendörök elfogták és megvizsgálták őket, miközben késeiket és ruháikat vérrel bemoeskitva találták.

Vesztett kutyát vertek agyon m. hó 28-án Tamásfalán, a mely több falubeli kutyát megmart. — V a r g e d é n pedig aug. 22-én egy vesztett kutyá négy embert, több kutyát és sertést mart össze. A sérülteket a zsaluzsányi csodadoktor gyógykezele.

Az elevenen való eltemetés veszélyének volt kitéve a mult szerdán D. A. Pangburn, Orange Townshyp egyik ismert és általánosan tisztelt polgára, kinek farmja csak néhány mértföldnyire esik indiai Jeffersonvillettől. Az esetről a „Louisville Anzeiger” a következőket beszéli el: Pangburn pneumóniában szenvedett s a mult hét elején életetereje ámbár lassan, de szemlátomást fogyott. Családja minden reményt elvesztett felgyógyulása iránt, s midőn szerdán este beállott a katasztrófa a családot nem érte váratlanul a csapás. A holttestet levették, halotti köntösbe öltöztették, szóval minden előkészületet megtettek a temetésre. Nehány szomszéd és ismerős gyűlt össze, hogy még egyszer megnézze elhunyt barátjuk nyugodt, sápadt vonásait, s e közben a temetés módozatairól is beszéltek, mikor egyszerre csak — életre tér a halottnak vélt ember. Az életnek esalhatatlan jelei mutatkoztak, arca lassankint visszanyerte az élet pirját, a merev, jég hideg test felmelegedni kezdett s lélezete noha lassu, de szabályszerű volt. A család tagjait a legnagyobb izgalom fogta el, mely azonban az öröm kifolyása is volt. Pangburn ereje mindinkább visszatért, úgy, hogy nemsokára meg is szólalt és vizet kért, mint rögtön adtak neki. Mindenki azt hitte most már, hogy a beteg meg fog gyógyulni, azonban néhány órával utóbb ismét gyengülni kezdett, lélezete fokonkint elkült, s végre teljesen megszűnt. A vérkeringés és a szív verése elállt, s a test megmerevedett és kihült. A környeztet félve s aggódva szemlélte mindezt, s most már bizonyosnak tekintették, hogy a halál végleg beállott. Ismét megtették az előkészületeket a temetésre, de megint hiába, mert Pangburn újra életre tért. Állapota azóta lényegesen javult, s ámbár még nagyon gyenge, de most már igazán kilátás van végleges felgyógyulására. Az eset természetesen mindenfelé nagy feltűnést keltett, úgy, hogy most az egész környéken képezi a beszéd tárgyát. Feszült figyelemmel kísérik a beteg állapotát, s a tüneményszerű jelenség vég megoldását. Pangburn mindenesetre érdekes dolgokat fog közölhetni a tapasztalatról, ha ugyan megerősödik annyira, hogy képes lesz e tárgyról beszélni. Legérdekesebb volna tudni, hogy vele is ugy történt-e, mint másokkal, kik hasonló sorsban részesültek, hogy t. i. mindent hallottak és észrevettek, a mi körülött történt, a nélkül, hogy mozdulni, vagy csak életjelt is adni képesek lettek volna. Ha a tetszhalott csak egy nappal tovább maradt volna ily élettelen állapotban, elevenen került volna a föld alá. E—s.

Az országos színész-iskolában Budapesten az 1885/6. tanévre jelentkezők beirata s f. év szeptember 11., 12. és 13. napján, mindenkor délután 3 órától 5 óráig leszen az iskola helyiségében (Kerepesi-ut, nemzeti színház bérháza III. em. 18. ajtó). A jelentkezők felvételi vizsgálata szept. 14-én d. u. 3 órakor tartatik az iskola szinpadjában. Közöljük egyuttal e helyt a nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a tanári kar javaslata alapján tett azon intézkedését is, hogy ezentul a drámai első osztályt kitünő sikerrel végző szorgalmas és tehetséges növendékek, ugyancsak a tanári kar javaslatára, a III. drámai osztályba tétetnek át, úgy azonban, hogy a mellett a II. drámai osztály elméleti tantárgyait is hallgatni kötelesek, mi által azon jelentékeny kedvezményt nyerik az illetők, hogy a négy éves drámai tanfolyamot három év alatt végezhetik. — Az operai osztályokban való felvételre csak olyanok jelentkezhetnek, kik az országos m. kir. zeneakadémia magánének tanfolyamának három osztályát elvégezték, vagy a III. osztályból a kir. zeneakadémian a vizsgálatot letévén, erről bizonyítványt felmutatni képesek. Az operai növendékek felvételi vizsgálatát szept. 15-én délután 3 órakor a nemzeti színház szinpadján tartjuk. — A drámai tanfolyam 4. illetve 3., az operai 2 év. A beirata s díj 1 frt, a felvételi díj 5 frt, az évi tandíj drámánál 30., operánál 50 frt. Első éves növendékek tandíjmentességért s ösztöndíjért szabály szerint nem folyamodhatnak. — Ki ezenkívül bármely tekintetben kimerítőbb tudósítást kíván, forduljon az intézet titkárához, a válasza szükséges levélbélyeg melléklésével, ki is készséggel szolgál a kívánt felvilágosítással.

A lengyel kirándulóknak hazánkba jövelele alkalmából Lengyelország véres multjából közöl történeti képekkel ellátott megemlékezést a „Képes Családi Lapok”, mely az utóbbi fél-év alatt ugy a közlemények tartalmasságára, mint változatosságára nézve folytonos gyarapodást és emelkedést mutat. E cikkek közül „Szent István hete” czimmel élénk tárczát, Sümegi Kálmántól és Gyöngyösi Lászlótól elbeszéléseket, br. Horváth Miklós veterán írónktól regényt, egy angol és egy orosz elbeszélést (Turgenyevtől) találunk a lapban, melynek apró rovatai is gondol és elevenen vannak szerkesztve. Tekintetbe véve, hogy az olvasó számára nézve egyetlen képes hetilap (csak másfél forint negyedévre, a dívatlappal együtt), melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Az erdélyrészi kultur-egyesület nagygyűlése alkalmából az „Ország-Világ” egy egész sorát közli a kolozsvári képeknek, s egyszersmind alkalmi költeményt Abrányi Emiltől és alkalmi cikket Szokolay Kornéltól, a kolozsvári „Ellenzék” segédszerkesztőjétől. A többi közlemények is rendkívül érdekesek. Így „Az orvosok kongresszusa” egy orvostól, hét híres orvos arczképével; „A vidéki szerkesztők kongresszusa” —n—től; a „A hársfa alatt” elbeszélés Hevesi Józseftől; „Ovid szerelmi dalaiból” Onossy Mátyas országos képviselőtől; „A grófné szerelme” Lévy Sándortól; „Két vén gyerek,” regény Gabányi Árpádtól; „A császárok csókja” (a kremsieri eszázpartalkozás alkalmából); „Dívathóbortok” dr. Cini-től; „A hét története” Székely Huszártól. A képek közül kiválik a „Magyar-francia testvériség” czimű emléklap. Az állandó gazdag rovatok a következők: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, könyvpiacz, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények.

Általános iskolai atlasz kapunk, mely Méhner Vilmos kiadásában jelent meg. Ez atlasz, mely népiskolai használatra készült s melyet György Aladár nézett át és látott el a borítékon statisztikai adatokkal, az eddigi hasonló atlaszokat főképen azzal mulja fölül, hogy nemcsak nagyobb és terjedelmesebb, hanem e mellett pontos és a mi fő: igen tiszta nyomásu. Nagyon figyelembe veendő dolog ez a tanítók részéről. Mert voltak atlaszaink, melyekkel csak azért nem érték czélt az iskolákban, mivel a nem tiszta nyomás miatt a gyermek nem ismerte ki magát a térképeken. Méhner Vilmos atlaszának éppen az az előnye, hogy a gyermek tájékozását a térképen tisztasága, pontossága és kellő nagysága igen könnyűvé teszi és így jelentékenyen előmozdítja a földrajz tanulását.

Nyilvános számadás. A helybeli evangélikus leányiskola felavatása alkalmával ugyanannak javára folyó évi augusztus 30-án a „Három-rózsá” nagy termében megtartott multság bevétele volt: a) belépti- és tombola-jegyekből 181 frt 75 kr; b) a buffet-ből 95 frt 05 kr; összes bevétele 276 frt 80 kr. Ebből levonva az összes kiadást: 115 frt 40 krt, a leányiskola javára tiszta jövedelmül maradt: 161 frt 40 kr. Felülfizettek: Borbély Lászlóné 10 frt, dr. Trajtler István és neje 2 frt; Bukovszky Lajos, Borsody Károlyné, id. Lakatos István, Lukács Géza, özv. Nagy Ferenczné, Kozák István és özv. Vitéz Sámuelné 1 frtjával; Hamaliár Károly, Hüboda Samu, Jureczky Mihály, Szontagh Bertalan, Andrik Pál, Rábely Miklós, N. N., Munzhart József 70 krjával; Jedlovsky Sámuel, Varga András, Járosy Mihály, Kucsera N. 40 krjával; Kardos Zsuzsanna, Droppa István 20 krjával. — Fogadják a jótékony czél névben a rendező-bizottság meleg köszönetét. Rimaszombat 1885. szept. 3. Liszka József, biz. pénztárnok.

Szerkesztői üzenetek.

Elzának. „Tárcza” rovatunk kezelője e helyen kéri czimét, hogy a kérdéses ügyben levél útján szolgáljon felvilágosítással.

Badapsi r. I. Szabad-e tudnunk e ho-s-u hallgatás olát?

Pi-Papacsnak. Azt kéri ho a lett? A papikosarba ölte magát.

K. de V-nak. „Csötörtöki mondomány” lett biz abból. Nem használhatjuk.

Tóthgyezinek. „Egy sugár az éjbe.” Bátran rejtheti véka alá.

O. Engedelmet! bármilyen szerény legyen társadalmi állásunk, s a j-át ügyeink körében ne a engedjük itéletűnket betolyasoltatni. Tessek más helyen tenni kísérletet.

Egy csodálatos orvosi műtét története.

Az amerikai nagykövet Kasson ur Bécsben, kormányának nemrégiben egy csodálatra méltó orvos sebészi műtét érdekes tudósítását küldte meg, mely ezelőtt nemrég Billroth professor ur által lón végrehajtva Bécsben; ez egy csodálatra méltó módon történt gyomorkivágásból állott, melynél a gyomornak csaknem egyharmad részét kelle eltávolítani, s a mi még csodálatra méltóbb a beteg ismét felgyógyult, oly eset, milyen eddig még soha elő nem fordult. A betegség, mely miatt ezen műtétet alkalmazni kell, gyomorrák volt, mely az alábbi körülményektől kísértetik:

Az étvágy felettébb rossz; a gyomorban valami sajátságos, leirhatlan, felettébb gyötörő érzés uralkodik, melyet leginkább valami meg nem határozható zsbibadásnak lehetne nevezni; a fogakra különösen reggelenként bizonyos tapadós nyák rakódik le, mely igen kellemetlen utózt hagy maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen sajátságos zsbibadt érzést eltávolítani, sőt ellenkezőleg azt inkább még fokozzák; a szemek besznek s megsárgulnak, kezek és lábak hideg s tapadósakká válnak, mintegy hideg verítékekkel fedve. A beteg folytonos bágyadságot érez s az a lom nem ad neki új erőt; nemsokára rá a beteg ideges, ingerült s roskedvűvé válik; balsejtelmek gyöttrik; ha fekvő helyzetéből hirtelen felemelkedik, elszedül, fülzúgást kap s meg kell tozóznia valamibe, hogy össze ne rogyjon; belei eldugulnak, bőre legtöbbször száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s olvadékosá válik s nem ezirkulál rendesen. Későbbben a beteg az ételt evés után csakhamar ismét kihányja, melynek olykor savanyus poshadt, néha pedig édeses ze van; gyakran szenved szívdobogásban s azon hiszemben van, hogy szívbajban szenved; végre azonban már semmiféle táplálék nem marad meg benne, miután a bélesatorna nyílása vagy már tökéletesen, vagy legalább nagyrészt egész elvan dugulva.

De bármily elriasztó legyen is ezen betegség, mind a mellett a fenti körülményekben szenvedők még se csüggedjenek el, mert ezer közül kilencszáz kilencvenkilenc esetben nem szenvednek gyomorrákban, hanem pusztán csak emészthetlenségben, oly betegségben, mely igen könnyen gyógyítható, ha helyesen gyógykezeltetik. A legbiztosabb s legjobb szer ezen betegség ellen a „Schäker-kivonat” növényi készítmény, mely az alábbi felsorolt gyógyszerárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg s azt gyökeresen kiirtja a testből.

b7—7

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Siegel-féle hashajtó labdacokra** is van szükségök, a „Shäker-kivonattal” kapcsolatban. A **Siegel-féle hashajtó labdacok** meggyógyítják a dugulást, előzik a lázt és a meghülést, megszabadítanak a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszersmind a legtekintetesebb labdacok minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyani. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ara egy palacz „Shäker-féle kivonatkak” 1 frt 25 kr., 1 doboz „Siegel-féle hashajtó labdacoknak” 50 kr. Magyarországi főraktár: Budapest, **Török József** gyógyszerértára király-utca 12.

Rimaszombatban: **Liszka József** gyógyszerértára.

Hivatalos közlemények.

297. sz. A rimaszombati kir. tszék elnökétől

Árlejtési hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék elhelyezésére szolgáló épület folyosóinak, továbbá a rimaszombati kir. járásbírószék és a rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló rimaszombati börtönök helyiségeinek 1886-ik évi világításához szükséges mintegy 210 kilogramm kőolaj szállításának biztosítására a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában tartandó árlejtés határnapjául folyó év október hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, melyre a vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában megtekinthetők, ugyanott az árlejtés napjáig 50 kros bélyeg iven irt ajánlatok is elfogadtatnak. Rimaszombat, 1885. augusztus 22. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

Árlejtési hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék s területén levő roznyói, tornallyai, nagyrozei, rimaszécsi és rimaszombati kir. járásbírószék és a rimaszombati kir. ügyészség részére 1886-ik évi január 1-től december 31-ik napjáig együttesen szükségeltetik mintegy: 3 rizsma miniszteri papiros, 120 rizsma kis irodai fehér, 60 rizsma kis irodai fogalmi kékes, 10 rizsma nagy irodai sima fehér gép-, 15 rizsma nagy esomagoló papiros, megjegyezve, hogy az egyes papir neműek rizsmánként 1000 ivel számítottatnak. 80 kilogramm posta pecsétviasz, 100 doboz különféle jó minőségű aczeltoll, 400 drb tollayél, 50 ducent fekete-, 40 ducent kék-, 40 ducent veres iron, 100 drb unio- és 50 drb ruggyanta, 40000 drb veres ostyá, 2 kilogramm nyomda-szívasz, 60 üveg veres carmin tinta, 200 üveg vegy-tinta, 80 üveg bélyegfesték, 6 kilogramm nyomdafesték, 150 kilogramm fekete porzó, 150 kilogramm habkő, 20 kilogramm nemzeti színű varró czérna. — Ezen cikkek szükséghez képesti szállítása árlejtés útján biztosítani rendeltetvén, árlejtési határnapul folyó év október hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, melyhez a vállalkozni kívánók azzal hivatnak meg, miszerint a kitűzött határidőben 100 frt bánatpénzzel és kellő mintákkal ellátva, a rimaszombati kir. törvényszék tanácstermében, hol az árlejtés fog megtartatni — jelenkezzenek.

Írásbeli zárt ajánlatok 50 kros bélyegjegyven a szükséges mintákkal, és 100 frt bánatpénzzel, fentebbi határideig nevezett kir. törvényszék elnökségénél szintén, elfogadtatnak, később vagy bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A ötöbbségi szerződési feltételek időközben naponta reggeli 9 órától fogva d. e. 12. óráig az elnöki irodában megtekinthetők. Rimaszombat, 1885. augusztus 22-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

A rimaszécsi járás szolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

1426. sz. — Közhírré tétetik, miszerint az üresedésben levő ajnácskői körorvosi állomásnak választás útján betöltésére határidőül f. év. december hó 8-ának d. e. 10 órája Ajnácskő községébe kitűzetik. A pályázati kérvények bezárólag f. évi november hó 30-áig a szolgabírói hivatalhoz beküldendők! A megválasztandó körorvos évi illetménye 400 frt, 100 frt lakpénz, helybeli gyógykezelés nappal 20 kr., éjjel 40 kr. A körbeni nappali látogatásért 30 kr., éjjeliért 60 kr. A betegek tartozván az illető körorvost fuvarral ellátni, minden hónapban azonban köteles a megválasztott körorvos, legalább egyszer saját fuvarján, minden községben megjelenni — s addig ott maradni, míg minden beteget meg nem vizsgált.

Kelt Feleden, 1885. augusztus 8-án.

Sándor Béla, s. k. jszolgabíró.

Felelős szerkesztő: **Rábely Miklós.**

Magán-hirdetések.

Árlejtési hirdetmény.

A magyar kir. debreczeni állami méntelep Eperjes, Debreczen, Turia-Remete és Rimaszombati osztályai-ban elhelyezett katonai legénység, valamint az ugyanott levő ménló állomány részére, folyó év november 1-től, 1886. év október hó végéig szükséglen-dő **takarmány és élelmi cikkek**

u. m. kenyér, zab, széna, mohar, alomszalma- és ágy-szalma, kemény tűzifa és petroleum biztosítása végett.

1885. évi szept. hó 27-én a **debreczeni osztály** részére d. e. 10 órakor az itteni számvevő irodában.

1885. évi szeptember hó 18-án az **eperjesi osztály** részére d. e. 10 órakor Kassán a városházánál.

1885. évi szeptember 20-án a **turia-remetei osztály** részére d. e. 10 órakor Ungvárt a városházánál.

1885. évi szeptember 22-én a **rimaszombati osztály** részére d. e. 10 órakor az ottani városi kapitányságnál írásbeli zártajánlati árlejtés fog megtartatni.

A szállítási szerződések, illetve feltételek a helybeli méntelep számvevő, és az eperjesi méntelep osztály irodájában, valamint a rimaszombati, kassai és ungvári város kapitányságnál megtekinthetők. 2—3

Debreczeni m. kir. méntelep parancsnokság.

Makk eladás.

Báró Vay Dénesné szül. Dráskóczy Kle-
mentina urnó derenesényi és ahoz tartozó 1100 holdnyi területü erdejének idei tölgy- és esermakk termése vételre ajánltatik. A venni kívánók felkérte-
nek, hogy **f. évi szeptember 8-án** reggeli 10 óráig **Csider Károly** ügyvédnél Rimaszombatban — aján-
lataik megtétele végett — jelentkezzenek. 2—2

HIRDETÉS.

Nagyrabecsült vevőimnek és a t. közönség-
nek van szerencsém becses tudomására hozni,
hogy **bel- és külföldi készítményü gypaju-sző-
vetekben** nagy és előnyös bevásárlást eszközöl-
tem, és különösen ezen üzletágamat oly sokoldal-
lavá tettem, hogy **egész öltönyök, ugy felöltők**
és **nehéz téli kabátok** kiállítását is elvállalva,
az öltönyök árára nézve minden követelménynek
megtudok felelni; megjegyzem ezuttal, hogy ed-
digi szabászommal szakítva, helyébe olyan egyént
alkalmaztam, a ki a külföld nagyobb városaiban
szerezvén magának szakképzettséget, és így be-
cses megrendelőimnek elismerése és megelé-
gedése számomra már előre is biztosítva van.

Üzletemnek minden más ágáa nézve csak
annyit tartok szükségesnek megjegyezni, — és
ezuttal mellőzöm számtalan kézmű-, divat- és rö-
vidáru-cikkeim névleges felsorolását, — hogy
megértve a jelenkor intő szózatát: főfeladatam
leend nagyrabecsült vevőimnek a legjobb cik-
keket, minden versenyt felülmuló oleső árákért
kiszolgáltatni.

Kérve továbbra is becses bizalmukat, marad-
tam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1885. augusztus hó 30.

2—*

ENGEL ADOLF.

Maszonbéri hirdetmény.

Alólirott tudtára adja, hogy a **Haesava** község-
ben gyakorolható italmérsi jog, 1886-ik évtől kezdve,
hat egymásután követő évekre, folyó évi szeptember
hó 28-án délelőtt 9 órakor **Tiszolczon** a község há-
zánál bérbe fog. adatni.

Kelt Tiszolczon, 1885. augusztus hó 20-án tar-
tott haesavai közbirtokosság gyűlésének megbízásából

Szmik János, bíró és közbirt. igazgató.

1240.
1885. sz.

Hirdetmény.

Rimaszombat város tulajdonához tartozó tamás-
fali-, apáti- és majsai erdő területen található ez évi

gubacs-termés

a folyó évi **szeptember hó 7-én d. u. 3 órakor** a
városháza tanácstermében tartandó nyilvános árve-
résen elfogadtatni. Az árverési feltételek addig is a hi-
vatalos órák alatt a jegyzői hivatalban megtekinthetők.
Kikiáltási ár 920 frt, bánatpénz 200 frt.

Kelt Rimaszombat város rend. tanácsának 1885.
évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Uj szabó üzlet-nyitás.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses
tudomására hozni, miszerint **Rimaszombatban, a főtér**
és **Jánosi-utca sarkán, Bernáth Gyula ur házában,**
egy, a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

kész férfi-ruha raktárt

nyitottam, hol mindenféle angol, francia, reichenbergi és
általában e szakmába vágó divatkelmék, nemkülönben a
legfinomabb és izlésteljes bécsi, valamint: rendelvényre
saját műhelyemben készült ruhák a legdivatosabb szabás,
finom kiállítás mellett, jutányos áron kaphatók.

Több éven át a bel- és külföld nagyobb városaiban
szerzett tapasztalataim és szakismereteim biztosítékot
nyújtanak arra, hogy a n. é. közönség igényeit teljesen
kielegíthessem, mely törekvésemben becses bizalmával
és megrendelésével támogatni sziveskedjék.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába
ajánlva, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombatban, 1885. aug. 28-án.

2—3

Blau Vilmos,
férfi-szabó.

Makk- és gubics árverezés.

Herczeg Coburg Fülöp ő kir. fensége gömörme-
gyei balogvári uradalmához tartozó, a gazdaszat hasz-
nálatában levő erdőkben található ez idei gubics-, és
a felső-balogi nagy erdőben, valamint a tamasi, kis-
tihanyi, dobrai és perjesei erdőkben egészen, és a
czakói erdőnek egy részében a makktermés is, **folyó**
évi szeptember hó 9-én Felső-Balogon délelőtti 10
órákor tartandó nyilvános árverés útján eladatni fog.

Az árverési feltételek előlegesen is megtekinthe-
tők Rimaszécsen az uradalmi tisztartóságnál.

Kelt Rimaszécsen, 1885. augusztus 25-én.

A hercegi tisztartóság.

A torontálmezzel Gandavágról kiállításán 1884-ben **EZÜST DISZ-OKLEVÉLET** nyert.

A bécsi 1883. évi nemzetk. egyógyss. kiállításán **EZÜST ÉRMÉT** nyert.

A triesti 1882. évi kiállításán **BRONZ-ÉRMÉT** nyert.

A erdői 1880-ik évi országos kiállításán **II. ÉRMÉT** nyert.

A MOHAI
ÁGNYESES
FORRÁS

hazánk egyik legszónsavdúsbab

SAVANYUTVITZÉ

kínáló szolgálatot tesz főleg az emésztési zavartoknál s a gyomorban az idegrendszer bántalmain
napuló barátnak. Alkalmán a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a
szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fellöközése kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
Édeskrutty I. m. kir. ud. szállítónál,
Budapecsen.

Ugy szintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás
1,500,000
palaezk.

Kapható Rimaszombatban:
Szabó és Vékey, Kern Adolf és Weisz Károly urak
kereskedésében.